

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
міжнародних відносин і політичної
філософії
Протокол № 1 від 22.08.2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної
роботи

Карина НЕМАШКАЛО

**ПУБЛІЧНА ДИПЛОМАТІЯ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)**

Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність	СЗ «Міжнародні відносини»
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Міжнародні відносини
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська

Розробник:
д.істор.н., доц.

Олена КРАВЧЕНКО

Завідувач кафедри
міжнародних відносин і
політичної філософії

Олег КУЗЬ

Гарант програми

Ірина ЖЕРЕБЯТНІКОВА

**Харків
2026**

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Публічна дипломатія» викладається у Навчально-науковому інституті міжнародних відносин Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю СЗ «Міжнародні відносини» і спрямована на отримання теоретичних знань і формування практичних навичок у сфері публічної дипломатії.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни «Публічна дипломатія» обумовлена необхідністю розуміння ролі публічної дипломатії в сучасних міжнародних відносинах та впливу на зовнішню політику держави, усвідомлення специфіки реалізації публічної дипломатії в різних країнах, особливо в умовах цифрового суспільства. Через публічну дипломатію різноманітні актори міжнародних відносин мають можливість впливати на суспільну думку в інших країнах, а також формувати сприятливі умови для розвитку міжнародних відносин.

Об'єктом навчальної дисципліни є дипломатія, дипломатичні відносини.

Предмет навчальної дисципліни – публічна дипломатія та її різновиди.

Метою навчальної дисципліни є: отримання теоретичних знань і формування практичних навичок у сфері публічної дипломатії, розуміння впливу публічної дипломатії у конфліктах, усвідомлення специфіки реалізації публічної дипломатії в різних країнах.

У якості завдань опанування дисципліни «Публічна дипломатія» постають:

- ознайомлення з основними етапами розвитку публічної дипломатії;
- засвоєння та розуміння основних понять та категорій дисципліни;
- формування вмінь та навичок застосування методів політичного аналізу щодо дипломатичної діяльності;
- розвиток здатностей аналізувати, описувати й оцінювати дипломатичні відносини у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах;
- розуміння місця та ролі публічної (цифрової, культурної) дипломатії в системі міжнародних відносин.
- аналіз особливостей публічної дипломатії України та інших країн.

Програму вивчення навчальної дисципліни «Публічна дипломатія» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів зі спеціальності СЗ «Міжнародні відносини».

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
PH3	ЗК4, ЗК5, СК11
PH4	ЗК5, ЗК11, СК9
PH5	ЗК5, СК10
PH16	СК7, СК8
PH18	ЗК3, ЗК6, СК13, СК14

де, **PH3**. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародними акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці.

PH4. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень.

PH5. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій.

PH16. Розуміти та відстоювати національні інтереси України у міжнародній діяльності.

PH18. Розуміти багатоскладовість та гетерогенність українського суспільства, володіти навичками регіонального, політико-географічного та електорального аналізу поведінкових стратегій неурядових гравців міжнародних відносин України.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України.

СК8. Усвідомлення національних інтересів України на міжнародній арені.

СК9. Здатність застосовувати знання характеристик розвитку країн та регіонів, особливостей та закономірностей глобальних процесів та місця в них окремих держав для розв'язання складних спеціалізованих задач і проблем.

СК10. Здатність аналізувати структуру та динаміку міжнародних суспільних комунікацій, виявляти їх вплив на міжнародну систему, державні та суспільні інститути.

СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини.

СК14. Здатність до тематизації неурядової складової міжнародних відносин через діяльність політичних партій, громадських організацій та об'єднань

регіонального рівня.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Публічна дипломатія: історичні, соціологічні та культурні аспекти.

Тема 1. Публічна дипломатія: поняття та сутність.

Об'єкт і предмет навчальної дисципліни «Публічна дипломатія». Категоріально-понятійний апарат, методологічні основи і методи дослідження. Мета і завдання дисципліни. Джерела та література курсу. Поняття публічної дипломатії. Форми та різновиди публічної дипломатії. Підходи та критерії класифікації публічної дипломатії. Основні форми та види публічної дипломатії. Завдання, функції, інструменти публічної дипломатії. Суб'єкти публічної дипломатії: державні та недержавні актори. Рівні публічної дипломатії. Принципи публічної дипломатії. Методи публічної дипломатії: listening, informing, advocating, connecting, empowering. Цифрова публічна дипломатія.

Тема 2. Історія публічної дипломатії.

Гене́за публічної дипломатії як інструменту реалізації зовнішньополітичного курсу країни. Чинники виникнення публічної дипломатії. Застосування принципів м'якої сили в добу Раннього Нового часу на прикладі Дубровницької республіки. Мова дипломатії. Публічна дипломатія у XIX – на початку XX століття. Історія публічної дипломатії в XX – XXI ст. Кольорові революції як продукт публічної дипломатії. Використання стратегії «м'якої сили» для пошуку альтернативних джерел легітимності авторитарних політичних режимів.

Тема 3. Публічна дипломатія крізь призму теорій міжнародних відносин.

Дослідження публічної дипломатії у реалістичній парадигмі. Осмислення публічної дипломатії у неоліберальних теоріях. Інтерпретація публічної дипломатії у теорії конструктивізму. Публічна дипломатія як політична комунікація. Цільові аудиторії публічної дипломатії.

Тема 4. Соціологічний, комунікативний та маркетинговий виміри публічної дипломатії.

Соціологічні підходи до вивчення публічної дипломатії. Теорія відтворення культурного і соціального капіталу. Пропаганда в публічній дипломатії. Інформаційна складова публічної дипломатії. Медіа-дипломатія. Значення міжнародного телерадіомовлення в публічній дипломатії. Маркетинговий вимір публічної дипломатії.

Тема 5. Культурна дипломатія як форма публічної дипломатії.

Поняття та функції культурної дипломатії. Культурна дипломатія як інструмент зовнішньої політики сучасної держави. Суб'єкти культурної

дипломатії. Місце культурної дипломатії у системі публічної дипломатії. Рівні та функції культурної дипломатії. Форми культурної дипломатії. Вплив діджиталізації на культурну дипломатію. Академічні програми студентського обміну в публічній дипломатії. Зв'язок між національним брендингом та публічною дипломатією. Еволюція національного брендингу. Гастродипломатія. Методи роботи з діаспорою. Виставки. Національні моделі культурної дипломатії.

Змістовий модуль 2. Специфіка реалізації публічної дипломатії державними і недержавними інституціями.

Тема 6. Публічна дипломатія країн Європи.

Публічна дипломатія Великої Британії, Німеччини, Франції, Іспанії, Португалії, Італії, Польщі, Болгарії, Угорщини, Словаччини, Румунії, Чехії, країн Балтії, Скандинавії та інших європейських країн.

Тема 7. Публічна дипломатія США та країн Латинської Америки.

Стратегія та напрями публічної дипломатії США, Публічна дипломатія США у період «холодної війни». Роль Джеймса Вільяма Фулбрайта у розвитку публічної дипломатії США. Роль Інформаційного агентства США у здійсненні публічної дипломатії. Внесок Генрі Кіссінджера у розвиток публічної дипломатії США. Політики «перенавчання» (re-education) США в Німеччині в рамках публічної дипломатії. Роль адміністрації Р. Рейгана у розвитку публічної дипломатії США. Американська публічна дипломатія після розпаду СРСР. Особливості публічної дипломатії США в країнах Латинської Америки. Публічна дипломатія США в Україні. Публічна дипломатія. Канади, країн Латинської Америки, Бразилії, Австралії.

Тема 8. Особливості публічної дипломатії країн Азії та Африки.

Специфіка публічної дипломатії країн Азії. Публічна дипломатія Японії, КНР, Кореї, Індії, Ізраїлю, Туреччини, Арабських країн (Катар, Кувейт та ОАЕ). Публічна дипломатія країн Тропічної Африки.

Тема 9. Публічна дипломатія пострадянських країн.

Публічна дипломатія Молдови, Грузії, Білорусі, Російської Федерації, країн Середньої Азії. Інституалізація публічної дипломатії як окремого напрямку в Україні. Концептуальні засади та пріоритетні напрями розвитку публічної дипломатії в Україні. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України 2021–2025. Завдання та діяльність Українського інституту. Особливості здійснення публічної дипломатії України в умовах війни.

Тема 10. Публічна дипломатія міжнародних і міжурядових організацій.

Публічна дипломатія Організації об'єднаних націй, Європейського Союзу, НАТО, Асоціації держав Південно-Східної Азії та інших міжнародних організацій. Ключові рівні публічної дипломатії ЄС. Становлення публічної дипломатії ЄС. Практика публічної дипломатії ЄС. Корпоративна дипломатія. Громадські організації та аналітичні центри. Індивідуальні актори.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань

Назви тем	Зміст
Тема 1. Концепція публічної дипломатії.	Засвоєння підходів до поняття «публічна дипломатія», вивчення форм і різновидів публічної дипломатії, опрацювання методів публічної дипломатії.
Тема 2. Роль громадської (публічної) дипломатії у демократизаційних процесах сучасності	Визначення основних етапів розвитку публічної дипломатії в історичній ретроспективі, аналіз чинників виникнення публічної дипломатії; аналіз впливу громадської дипломатії на процес демократичних перетворень.
Тема 3. Публічна дипломатія крізь призму теорій міжнародних відносин.	Осмислення публічної дипломатії крізь призму неоліберальних теорій, теорії конструктивізму та теорії політичної комунікації.
Тема 4. Соціологічний, комунікативний та маркетинговий виміри публічної дипломатії.	Характеристика моделей та концепцій публічної дипломатії через соціологічний, комунікативний та маркетинговий виміри.
Тема 5. Цифрова дипломатія як форма публічної дипломатії.	Ознайомлення з цифровою дипломатією як інструментом міжнародної комунікації; характеристика цифрової дипломатії США, Великобританії, Франції, Німеччини.
Тема 6. Публічна дипломатія країн Європи. Публічна дипломатія США та країн Латинської Америки.	Вивчення особливостей практик публічної дипломатії країн Європи та Америки.
Тема 7. Особливості публічної дипломатії країн Азії та Африки. Публічна дипломатія пострадянських країн.	Ознайомлення з моделями публічної дипломатії країн Азії, Африки та пострадянських країн; аналіз публічної дипломатії як окремого напрямку в Україні.
Тема 8. Публічна дипломатія міжнародних і міжурядових організацій.	Вивчення публічної дипломатії ООН, НАТО, ЄС, АСЕАН, громадських організацій та індивідуальних акторів.

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Теми 1 – 10	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, відбір та огляд літературних джерел з певної теми; виконання практичних завдань з цієї теми
Тема 4	Опрацювання публічних промов, методів вивчення іноземної громадської думки

Теми 5 – 10	Виконання індивідуальних завдань, підготовка аналітичної доповіді
Теми 6 – 10	Складання порівняльних таблиць
Теми 6 – 10	Створення аналітичної презентації

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При викладанні навчальної дисципліни «Публічна дипломатія» використовуються традиційні методика інформаційно-рецептивної та репродуктивної спрямованості, а також сучасні методи активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів, які передбачають застосування таких навчальних технологій, як: проблемні лекції, міні-лекції, дискусії, тести, робота в міні-групах, колоквіуми, навчання через дослідження. Зокрема:

Словесні (лекція-дискусія (Тема 1); проблемна лекція (Теми 2, 6)).

Практичні (практична робота (Теми 3, 9), семінар-дискусія (Теми 4, 9), підготовка та презентація творчого завдання, кейс-метод (Теми 5, 7, 8, 10), тести (Теми 1 – 5, 6–10), колоквіум (Теми 1–10)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100-бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних (семінарських) занять, має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів: для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти. *Семестровий контроль проводиться у формі заліку.*

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Поточний контроль може здійснюватися у таких формах:

– *експрес-опитування* за змістом пройдених тем – 3 рази за семестр на практичних заняттях. Максимальна оцінка – 5 балів (усього 15 балів за семестр), її можна отримати, якщо відповідь аргументована, виявляє глибину та оригінальність мислення; містить засвоєний теоретичний матеріал у повному обсязі;

– *аналітичні доповіді (промови)* за заданою тематикою – 3 рази за семестр на практичних заняттях. Максимальна оцінка за доповідь – 5 балів (усього 15 балів за семестр), її можна отримати, якщо доповідь має логічну структуру, висновки є аргументованими, теоретичний матеріал викладений вільно із

розумінням основних понять;

– колоквіум за 1–10 темами – 1 раз за семестр, проводиться на фінальному практичному занятті. Максимальна оцінка – 5 балів (усього 5 балів за семестр);

– *аналітичної презентації* на практичному занятті – 3 рази за семестр. Максимальна оцінка – 5 балів (усього 15 балів за семестр);

– *тематичні тести* – 2 рази за семестр. Максимальна оцінка – 5 балів (усього 10 балів за семестр);

Участь у дебатах – 3 рази за семестр на практичних заняттях. Максимальна оцінка за виступ – 5 балів (усього 15 балів за семестр),

– *заліковий тест* – 25 балів. За кожну правильну відповідь – 1 бал.

Системи оцінювання, що використовуються, наведено нижче.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

5-бальна система оцінювання

Ступінь виконання	Бал
Відповідь аргументована, виявляє глибину та оригінальність мислення. Містить засвоєний теоретичний / практичний матеріал у повному обсязі	5
Відповідь аргументована, виявляє глибину та оригінальність мислення. При оперуванні теоретичним / практичним матеріалом допущено незначні помилки	4
Відповідь в цілому правильна, але бракує аргументованих висновків, допущено певні помилки при визначенні категорій, смислових зв'язків тощо	3
Присутнє лише часткове висвітлення змісту питання; виявлено певні труднощі при оперуванні теоретичним / практичним матеріалом	2
Відповідь виявляє лише загальне ознайомлення здобувача з проблематикою питання; самостійність мислення та висновки відсутні	1
Відповідь фактично не має перетину зі змістом питання	0

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дипломатія. Навч. посіб. / Корольчук Л. В., Баула О. В., Галазюк Н. М., Зелінська О. М., Кравчук П. Я., Лютак О. М., Савош Л. В., Урбан О. А. Луцьк: ПП «Волинська друкарня», 2024. 340 с.
2. Мицик Л. М. Новітні тенденції публічної і культурної дипломатії: навч.-метод. посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 57 с.
3. Міжнародні відносини та світова політика [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. М. Кузь, Д. С. Коротков, Д. Ю. Михайличенко, О. В. Бровко ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 200 с. URL : <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/25295>
4. Публічна дипломатія : навч. посіб. / за загал. ред. І. Матяш; Національний університет «Острозька академія»; Наукове товариство історії дипломатії та міжнародних відносин. Київ : Горобець, 2021. 224 с. URL : <https://earchive.mfa.gov.ua/files/library/Public-Diplomacy.pdf>

Додаткова

5. Банчук-Петросова О. В., Кравченко О. В., Бабіна В. О. Публічна дипломатія як інструмент «м'якої сили» у формуванні міжнародного іміджу держави. Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Історія. Політологія. Збірник наукових праць. 2025. Вип. 43. С. 55–68. URL : <https://visnyk.mu.edu.ua/index.php/politologia/issue/view/153/145>
6. Башкеєва О. Комунікативні практики публічної дипломатії Ізраїлю: досвід для реалізації в Україні. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2023. № 3 (17). С. 260–278.
7. Висоцький О.Ю. Публічна дипломатія : конспект лекцій. Ч. І. Дніпро : СПД «Охотнік», 2020. 56 с.
8. Жеребятнікова І. В. Публічна дипломатія як концептуалізація «м'якої сили» у міжнародних відносинах. *Слобожанські наукові читання: соціально-економічні та гуманітарно-правові виміри: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 30-31 жовт. 2025 р.* Харків: НТУ «ХП», 2025. С. 95–99. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38301>
9. Климчук І. І., Лукачук О. В. Особливості реалізації громадської дипломатії НАТО на сучасному етапі. *Регіональні студії*. 2023. № 33. С. 132–137.
10. Коптев О. С. Публічна дипломатія як технологія зовнішньої політики України. *Міжнародні та політичні дослідження*. Одеса : Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, 2023. № 36. С. 51–60. DOI : <https://doi.org/10.18524/2707-5206.2023.36.288707>

11. Коротков Д. Публічна дипломатія в умовах глобалізації: нові суб'єкти та механізми формування іміджу держави. *Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин* : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 18-19 лист. 2025 р. / ред. кол.: І. В. Іщенко, І. К. Головка, П. Г. Петров. Дніпро : ДНУ, 2025. С. 52–56. URL: <https://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/38212>
12. Кукалець О. Є. Публічна дипломатія в теорії міжнародних відносин. *Наукові записки студентів та аспірантів. Серія: Міжнародні відносини*. 2020. Вип. 5. С. 141–147.
13. Павлюх М. В., Кушней С. Р. Публічна дипломатія як тренд у сучасних політичних відносинах: процеси трансформації. *Політичне життя*. 2022. №4. С.122–127.
14. Птащенко О. В., Пастушенко А. О., Курцев О. Ю., Кулініч А. С. Українська публічна дипломатія: минуле, сьогодення та перспективи. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2021. № 3 (267). С. 79–84.
15. Публічна дипломатія в умовах сучасних глобальних викликів і загроз: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної онлайн-конференції / Відповідальний редактор і упорядник В.О. Прудько. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. 99 с.
16. Сухорольська І., Климчук І. Громадська (публічна дипломатія) в умовах агресивної війни росії проти України. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2022. Вип. 43. С. 322–331.
17. Трофименко М. В. Публічна дипломатія країн Центральної та Східної Європи. *Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія*. 2017. Вип. 19. С.257–265.

Інформаційні ресурси

18. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Публічна дипломатія» [Електронний ресурс]. URL: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8828>
19. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України на 2021–2025 роки. 2021. 17 с. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf>
20. The New Public Diplomacy Soft Power in International Relations. URL: https://culturaldiplomacy.org/academy/pdf/research/books/soft_power/The_New_Public_Diplomacy.pdf